

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

27 decembrie 2023

Nr. 01-06-95

Stimate Doamnă Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1063 din 27 decembrie 2023.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea în Parlament a proiectului de lege se desemnează Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Cu respect,

Sandoles
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Cancelariei de Stat	- 1 fișă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 1063 din 27 decembrie 2023	- 2 file;
3. Proiectul de lege	- 2 file;
4. Copia textului Convenției în limba română	- 13 file;
5. Copia de pe textul Convenției în limba engleză	- 7 file;
6. Argumentarea oportunității ratificării	- 5 file;
7. Avizele autorităților de resort	- 21 file;
8. Tabelul de sinteză	- 13 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA D.D.P. Nr. <u>490</u> "27" <u>12</u> 20 <u>23</u> Ora _____
--

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-13556

Chișinău

27 decembrie 2023

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1063 din 27 decembrie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Convenției (în limba română – 13 file, în limba engleză – 7 file);
4. Argumentarea oportunității ratificării Convenției (5 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (21 file);
6. Tabelul de sinteză (13 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Ludmila Zagoreț
Tel: 250-518

APARATUL PREȘEDINTELUI	
REPUBLICII MOLDOVA Nr.2	
Nr.	2496
Data	27 12 2023

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 1063

din 27 decembrie 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Ministrul muncii
și protecției sociale

Ministrul justiției

Ministrul afacerilor interne

DORIN RECEAN

Nicolae POPESCU

Alexei Buzu

Veronica Mihailov-Moraru

Adrian Efros

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190
privind violența și hărțuirea în lumea muncii,
adoptată la Geneva la 21 iunie 2019**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019.

Art. 2. – Guvernul, prin intermediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, va întreprinde măsurile necesare pentru implementarea prevederilor Convenției menționate.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va asigura pregătirea, remiterea și depunerea instrumentului de ratificare la Directorul general al Organizației Internaționale a Muncii pentru înregistrare.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Argumentarea necesității privind oportunitatea ratificării Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019

A. Descrierea tratatului.

1. Informații generale.

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii a fost adoptată la Geneva, în cadrul celei de-a 108-a Conferință Internațională a Muncii (centenarul) din 21 iunie 2019, împreună cu Recomandarea (nr. 206) care o însoțește.

Convenția reprezintă un tratat interstatal, structura căruia este compusa din titlu, preambul, dispozitiv și clauze finale, având 20 articole structurate în 8 părți.

Convenția a intrat în vigoare la 25 iunie 2021. Actualmente 36 state au ratificat Convenția nr. 190, printre care Grecia, Albania, Italia, Spania, Franța, Marea Britanie și Canada.

2. Informații privind conținutul tratatului

Convenția este primul instrument internațional care stabilește standarde specifice, aplicabile la nivel mondial, privind combaterea hărțuirii și a violenței legate de muncă și care specifică măsurile necesare din partea statelor și a altor actori relevanți. Convenția și recomandarea stabilesc o abordare incluzivă, integrată și care să ia în considerare dimensiunea de gen pentru prevenirea și eliminarea violenței și a hărțuirii în câmpul muncii.

Convenția OIM nr. 190 protejează toți lucrătorii din economia formală și informală, inclusiv voluntari, stagiați și ucenici și stabilește în mod clar rolul guvernelor și al partenerilor sociali în prevenirea, abordarea și remedierea violenței și a hărțuirii. Convenția include protecția împotriva violenței și hărțuirii terților, precum și protecția împotriva efectelor violenței domestice în lumea muncii.

Conținutul Convenției OIM (nr. 190) privind violența și hărțuirea, 2019, poate fi rezumat după cum urmează:

Preambulul Convenției:

- recunoaște dreptul fiecărei persoane la un spațiu al muncii fără violență și hărțuire;
- recunoaște că violența și hărțuirea în lumea muncii pot constitui o încălcare a drepturilor omului sau un abuz, iar violența și hărțuirea reprezintă o amenințare la egalitate de șanse, inacceptabilă și incompatibilă cu munca decentă;
- recunoaște faptul că violența și hărțuirea în lumea muncii afectează sănătatea psihologică, fizică și mentală a unei persoane, demnitatea și mediul familial și social ale acesteia și pot împiedica persoanele, în special femeile, să aibă acces, să rămână și să avanseze pe piața muncii.

În partea I, definiții, Convenția stabilește o singură definiție pentru „*violență și hărțuire*” și le definește pe ambele pe criterii de gen. Totodată, fără a aduce atingere definiției unice a „*violenței și hărțuirii*”, violența și hărțuirea pot fi definite în legislația națională ca un concept unic sau concepte separate. Violența și hărțuirea acoperă o serie de comportamente și practici inacceptabile sau amenințările legate de manifestarea acestora, indiferent dacă este vorba de o singură ocurență sau de un eveniment repetat, care are drept scop, sau ar putea conduce la un prejudiciu fizic, psihic, sexual sau economic;

În partea II, Domeniul de aplicare, Convenția:

- protejează lucrătorii și alte persoane din domeniul muncii, inclusiv angajații, astfel cum sunt definiți de legislația și practicile naționale, precum și persoanele care lucrează independent de statutul lor contractual, persoanele în curs de formare, inclusiv stagiați și ucenicii, lucrătorii al căror contract de muncă a fost reziliat, voluntarii, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și solicitanții de locuri de muncă, precum și persoanele care exercită autoritatea, atribuțiile sau responsabilitățile unui angajator;

- se aplică violenței și hărțuirii în „spațiul muncii”, care nu se limitează doar la locul de muncă, ci include și facilitățile și comunicațiile legate de muncă, activitățile de călătorie și sociale, precum și cazarea și naveta către și de la locul de muncă puse la dispoziție de către angajator.

În partea III, Principiile fundamentale, sînt prevăzute măsurile care trebuie luate de către statele care au ratificat convenția prin adoptarea unei abordări inclusive, integrate și care să ia în considerare dimensiunea de gen pentru prevenirea și eliminarea violenței și a hărțuirii în lumea muncii și asigurarea că politicile relevante abordează violența și hărțuirea și asigură dreptul la egalitate și nediscriminare în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, inclusiv pentru grupurile vulnerabile și grupurile în situații de vulnerabilitate.

În partea IV, Măsuri de protecție și prevenire, sînt enumerate măsuri corespunzătoare de prevenire a violenței și a hărțuirii, inclusiv la nivel de adoptare a actelor normative care să prevadă prevenirea violenței și hărțuirii de către angajatori.

Suplimentar, în conformitate cu **partea V, Punerea în aplicare și căile de atac**, statele care au ratificat convenția trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru a asigura accesul facil la căi de atac adecvate și eficiente, să recunoască efectele violenței în familie și, în măsura posibilului, să atenueze impactul acesteia în lumea muncii și să se asigure că lucrătorii au dreptul de a se îndepărta de la o situație de muncă care presupune un pericol iminent și grav legat de violență și hărțuire.

De asemenea, Convenția include dispoziții privind ghidarea, formarea și sensibilizarea.

Modul de amendare este redat în articolul 19, care prevede că în cazul în care Conferința va adopta o nouă Convenție care va revizui integral sau parțial această Convenție, atunci, dacă noua convenție nu prevede altfel:

- (a) ratificarea de către un membru a noii convenții de revizuire implică, ipso jure, fără a se mai ține seama de art. 15 de mai sus, denunțarea imediată a prezentei convenții, cu condiția ca noua convenție de revizuire să fi intrat în vigoare;
- (b) de la data intrării în vigoare a noii convenții de revizuire, prezenta convenție încetează să mai fie deschisă spre ratificare de către membri.

Prezenta convenție rămâne în orice caz în vigoare, în forma și conținutul ei real, pentru acei membri care au ratificat-o, dar care nu au ratificat Convenția de revizuire.

B. Analiza de impact

1. Informații generale

Recunoscând importanța prevenirii și combaterii violenței și hărțuirii în lumea muncii, Guvernul și partenerii sociali (Confederația Națională Patronatului din Republica Moldova (CNPM) și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM)), de comun cu Organizația Internațională a Muncii, au convenit asupra ratificării Convenția OIM nr. 190 prin semnarea Programului de Țară pentru Munca Decentă pentru anii 2021-2024 (PȚMD).

Ratificarea și implementarea de către Republica Moldova a Convenției va contribui la perfecționarea legislației în domeniu și la soluționarea mai multor probleme apărute în practică. Hărțuirea și violența în lumea muncii reprezintă o problemă de relevanță socială, juridică și economică la nivel național.

Or, violența și hărțuirea în lumea muncii constituie o încălcare a drepturilor omului și reprezintă o amenințare la adresa egalității de șanse. Mai mult, violența și hărțuirea în lumea muncii sînt inacceptabile și incompatibile cu munca decentă.

Totodată, violența și hărțuirea în lumea muncii afectează sănătatea psihologică, fizică și sexuală a unei persoane, demnitatea umană, precum și mediul familial și social.

Legislația muncii din Republica Moldova stabilește câteva modalități generale de protecție împotriva violenței și hărțuirii în lumea muncii. Codul Penal și cel Contravențional prevăd răspunderea legală pentru acte de hărțuire, inclusiv hărțuirea în muncă. Legislația care asigură egalitatea de șanse stabilește, de asemenea, un mecanism de combatere a discriminării, care

include, printre altele, hărțuirea în muncă. Totuși, aplicarea acestor prevederi este limitată și practica existentă de aplicare a legii pe baza acestor prevederi nu asigură protecția efectivă a persoanelor împotriva violenței și hărțuirii în lumea muncii.

Suplimentar, Programului de Țară pentru Munca Decentă pentru anii 2021-2024 prevede asistență tehnică privind ratificarea, facilitarea întâlnirilor tripartite și instruire privind modul în care să se monitorizeze și să se răspundă la violența și hărțuirea în lumea muncii.

2. Aspectul politic, cultural și social

Ratificarea Convenției OIM nr. 190 va contribui la promovarea imaginii Republicii Moldova în calitate de stat democratic, care garantează tuturor persoanelor o lume a muncii fără violență și hărțuire. Or, atenția Guvernului se concentrează nu doar pe crearea de locuri de muncă, ci și pe asigurarea unor locuri de muncă în care toți lucrătorii și toate lucrătoarele se simt în siguranță și lucrează în medii sănătoase, lipsite de hărțuire și violență, unde sunt tratați/tratate cu respect.

3. Aspectul economic și de mediu

Hărțuirea și violența în lumea muncii reprezintă o încălcare a drepturilor omului. Acestea au consecințe negative pentru lucrători, angajatori și stat. Pentru lucrători, ele pot determina afecțiuni psihologice (ex. pierderea motivației, depresie, anxietate, șoc), afecțiuni fizice (ex. tulburări de somn, risc crescut de boli de inimă, tulburări digestive etc.), dar și impact negativ asupra capacității de lucru (ex. scăderea performanței, absenteism, dificultăți de revenire la lucru).

Direct proporțional cu măsură în care lucrătorul este afectat, pentru angajatori, hărțuirea și violența înseamnă costuri legate scăderea capacității de lucru, la care se adaugă fluctuație de personal, risc crescut de erori și accidente care pot pune în pericol alți lucrători, costuri juridice și de reputație. Din perspectiva statului, costurile cresc prin apelarea la serviciile statului ca ajutor de șomaj, asistență medicală, costuri juridice, dar și prin pierderea locurilor de muncă sau neproductivitate.

Ratificarea Convenției menționate va contribui la îmbunătățirea indicatorilor de sănătate a angajaților, și indirect, va facilita creșterea nivelului de dezvoltare socio-economică la nivel național.

Consecințe negative în rezultatul ratificării de către Republica Moldova a Convenției menționate supra nu au fost identificate.

4. Aspectul normativ

Convenția nr. 190 nu contravine Constituției Republicii Moldova și nici angajamentelor ce decurg din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Pentru ca prevederile Convenției să devină aplicabile, urmează a fi revizuit cadrul normativ național prin operarea modificărilor, inclusiv în următoarele acte normative: *Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003*, *Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002*, *Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008*, *Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2001*, *Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008*, *Legea cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor nr. 137/2016 etc.*

Proiectul legii de modificare a cadrului legal este elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și grupul de lucru instituit în acest sens prin Ordinul MMPS nr. 76 din 31 mai 2023, consultat cu părțile interesate și va parcurge etapele procesului al cadrului normativ (se anexează).

5. Aspectul instituțional și organizatoric

Întru realizarea prevederilor Convenției nu este necesară înființarea de structuri noi sau reorganizarea celor existente, dar se impune consolidarea și fortificarea capacităților instituționale. Astfel, inspectorii muncii și funcționarii altor autorități competente vor urma o

instruire în domeniul egalității de gen, în vederea identificării și abordării violenței și hărțuirii în lumea muncii, inclusiv a pericolelor și riscurilor psihosociale, violenței și hărțuirii pe criterii de gen și discriminarea împotriva anumitor grupuri de salariați.

Totodată, vor fi puse la dispoziție ghiduri și programe de instruire profesională pentru a ajuta judecătorii, inspectorii de muncă, ofițerii de poliție, procurorii și alți funcționari publici în îndeplinirea mandatului lor privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii, precum și pentru a ajuta angajatorii și funcționarii publici/autoritățile publice și private și organizațiile acestora în efortul de eradicare a violenței și hărțuirii în lumea muncii.

6. Aspectul financiar

Realizarea prevederilor Convenției nu necesită surse financiare din bugetul de stat.

7. Aspectul temporar

Convenția va intra în vigoare după douăsprezece luni de la înregistrarea ratificării. Instrumentul de ratificare va fi comunicat Directorului General al Organizației Internaționale a Muncii pentru înregistrare.

Orice stat membru care a ratificat Convenția o poate denunța la expirarea unei perioade de 10 ani de la data intrării în vigoare inițiale a Convenției, printr-un act comunicat Directorului General al Organizației Internaționale a Muncii și înregistrat de către acesta. Denunțarea nu va avea efect decât doar după expirarea termenului de un an de la data înregistrării cererii de retragere de la obligațiile asumate.

Orice stat membru care a ratificat prezenta Convenție și care, în termen de un an de la expirarea perioadei de 10 ani menționată în alineatul precedent, nu va face uz de posibilitatea de a o denunța, prevăzută de prezentul articol, se va obliga pentru o nouă perioadă de 10 ani și, în consecință, va putea denunța prezenta Convenție la expirarea fiecărei perioade de 10 ani, în condițiile prevăzute de prezentul articol.

C. Analiza oportunității ratificării

Potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 359/1995, Republica Moldova a aderat la Organizația Internațională a Muncii, respectiv devenind parte la toate actele constitutive ale Organizației, inclusiv la Constituția Organizației Internaționale a Muncii.

Potrivit art. 19 alin. (1) și alin. (2) din Constituția Organizației Internaționale a Muncii, atunci când Conferința a decis adoptarea propunerilor cu privire la un punct din agendă, rămâne în sarcina Conferinței de a stabili dacă aceste propuneri vor trebui să ia forma: (a) unei Convenții internaționale, sau a (b) unei Recomandări. În ambele cazuri, pentru adoptarea unei Convenții sau a unei Recomandări, după caz, este necesară o majoritate de 2/3 din voturile exprimate de delegații prezenți la conferință.

Astfel, având în vedere că în cadrul celei de-a 108-a Conferință Internațională a Muncii din 21 iunie 2019 a fost întrunit cvorumul necesar, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii a fost adoptată. Totodată, chiar dacă Republica

Moldova nu s-a expus prin vot în cadrul celei de-a 108-a Conferințe cu referire la adoptarea Convenției vizate, statul nostru nu este scutit de procedura de ratificare sau de notificare a OIM despre refuzul de a o ratifica, cu respectarea condițiilor reglementate la art. 19 din Constituția OIM.

Respectiv, o dată ce Convenția nr. 190 a fost adoptată, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (5) din Constituția OIM, Republica Moldova urmează să ia una din următoarele decizii: (D) dacă Membrul obține acordul autorității sau autorităților de a cărei/căror competență ține

problema, acesta va comunica ratificarea formală a Convenției, Directorului General al OIM și va întreprinde măsurile care ar fi putea fi necesare, pentru a face efective dispozițiile Convenției în cauză; (E) dacă Membrul nu obține acordul autorității sau autorităților de a cărei/căror competență ține problema, Membrul nu va avea alte obligații în continuare, cu excepția faptului că va trebui să prezinte Directorului General al Biroului Internațional al Muncii, la intervale corespunzătoare, conform solicitării Consiliului de Administrație, situația legislativă și practica în ceea ce privește aspectele reglementate de Convenție, indicând măsura în care s-a dat curs implementării sau au fost făcute propuneri în acest sens față de oricare dintre prevederile Convenției prin intermediul legislației, a acțiunii administrative, a convențiilor colective sau altor modalități și să precizeze dificultățile care împiedică sau întârzie ratificarea respectivei Convenții.

Potrivit art. 13 din Convenția propusă spre ratificare, ratificarea va fi comunicată Directorului General al Organizației Internaționale a Muncii pentru înregistrare. Potrivit art. 14 alin. (1) și (3) din Convenția vizată aceasta va fi obligatorie numai pentru acei membri ai Organizației Internaționale a Muncii ale căror ratificări au fost înregistrate la Directorul General al Organizației Internaționale a Muncii. Ulterior, prezenta convenție va intra în vigoare pentru orice membru la OIM în termen de douăsprezece luni de la data la care ratificarea va fi înregistrată.

Respectiv, stabilim că unica posibilitate de a deveni membru la Convenția nr. 190 este prin demararea și desfășurarea procedurii de ratificare, în conformitate cu Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.

Având în vedere cele expuse, în conformitate cu actele internaționale menționate în coroborare cu cele naționale relevante, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019 urmează a fi ratificată cu obținerea avizelor la etapa procedurilor de ratificare.

Pornind de la cele invocate, ratificarea Convenției OIM nr. 190 va sublinia intenția Republicii Moldova de a construi un viitor al muncii bazat pe demnitate și respect, fără violență și hărțuire și va consolida imaginea pozitivă a țării, materializată prin intenția alinierii practicilor naționale la Standardele Internaționale de Muncă, care sunt instrumente legale alcătuite de constituenții OIM (guverne, angajatori și lucrători) și care stabilesc principiile de bază și drepturile în muncă. Luând în considerare cele menționate, se consideră oportună ratificarea de către Republica Moldova Convenției Organizației Mondiale a Muncii nr. 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii și consolidarea cadrului legislativ și a politicilor publice relevante în acord cu prevederile Recomandării OIM nr. 206.

Digitally signed by Ajder Corina
Date: 2023.12.19 15:28:22 EET
Reason: MoldSign Signature

Secretar de Stat Location: Moldova

Corina AJDER